

Plné znění zpráv

Registr znečišťování by se mohl rozšířit, MŽP zatím nerozhodlo

Téma: Akademie věd ČR
20.8.2015 10:19 Zpravodajství ČTK Strana
mrz

Praha 20. srpna (ČTK) - Integrovaný registr znečišťování životního prostředí (IRZ) by se mohl již brzy rozšířit o další nebezpečnou látku - rakovinotvorný benzo(a)pyren. Ministerstvo životního prostředí si podle zjištění ČTK nechalo u odborníků zpracovat studii, která popisuje všechny aspekty související s jeho samostatným ohlašováním. Dosud se tato látka sleduje v rámci skupiny takzvaných polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU). Benzo(a)pyren je z nich přitom nejedovatější. Kdy a zda vůbec se ale registr změní, ministerstvo zatím nerozhodlo.

Benzo(a)pyren se nachází v uhelném dehtu, automobilových výfukových plynech nebo i tabákovém kouři. Kromě toho, že je karcinogenní, dráždí oči, nos, krk a průdušky. Genetik Radim Šrám z **Akademie věd ČR** upozorňuje, že jeho překročené hodnoty ovlivňují až 55 procent české populace. Nejvíce v Moravskoslezském kraji a Praze - Spořilově.

"Negativně ovlivňuje těhotenství, chromozomy i kvalitu spermií a rodí se kvůli němu více dětí s nízkou porodní váhou a funkční nedostatečností. Ta se může projevit až třeba v 50 letech, kdy lidé mají zvýšený výskyt srdečních onemocnění a diabetu," řekl ČTK Šrám. Nejvyšší koncentrace jsou v Ostravě - Radvanicích a Karviné, kde roční průměr dosahuje deseti nanogramů. Limit je přitom jeden nanogram na metr krychlový.

Do těla se dostává především vdechováním vzduchu s jeho obsahem nebo skrze jemné částice polévatého prachu, na jejichž povrchu ho člověk vstřebává. Polycyklické uhlovodíky pak vznikají při nedokonalém spalování jakýchkoliv materiálů, které obsahují uhlík. Jde tedy o spalování téměř všech druhů uhlíkatých paliv.

"V prvé řadě je nutné zmínit, že se nejedná o záležitost, která by byla již definitivně rozhodnuta. Nyní budeme zvažovat různé cesty možného sledování benzo(a)pyrenu samostatně tak, abychom zbytečně nezatížili znečišťovatele s minimálním dopadem na životní prostředí, ale podchytili optimálním způsobem zásadní producenty," odpověděla na dotaz ČTK mluvčí ministerstva Petra Roubíčková.

Databáze registru každoročně zveřejňuje informace, jaké vybrané znečišťující látky a v jakém množství jsou ohlašovateli vypouštěny ve formě úniků do ovzduší, vody a půdy nebo například odpadních vodách. Vzniknout by kvůli tomu musela další novela nařízení vlády o IRZ.

Studie podle Roubíčkové popisuje všechny aspekty případného ohlašování, jako je popis látky, vliv na lidské zdraví a životní prostředí a také způsoby měření. Navrhuje i vhodné prahové hodnoty.

Aby byl benzo(a)pyren zařazen na seznam sledovaných látek v IRZ, požaduje už od vzniku registru v roce 2003 ekologické sdružení Arnika. Tehdy navrhovalo, aby bylo ohlašováno 120 látek, ale kvůli protestům zástupců průmyslu se seznam snížil na 70 a později 93 látek. Benzo(a)pyren se tam nedostal. "Studie došla k závěru, že sledování benzo(a)pyrenu by nemuselo vyvolat dodatečné náklady. Podniky, které měří polyaromatické uhlovodíky, tak mezi nimi je i benzo(a)pyren. Šlo by čistě jen o napsání údaje do IRZ," tvrdí expert na toxické látky Jindřich Petrlík z Arniky. Ministerstvo zdravotnictví podle něj v pracovní skupině navrhovalo, aby se v registru objevovaly údaje o tom, jak moc jsou tyto látky toxické.

Šárka Mrázová vju